

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนผ่านของโลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์มีอิทธิพลส่งผลทำให้การบริหารงานของภาครัฐทั่วโลกจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เช่น การผลักดันให้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงาน รวมถึงมีการนำเอามาตรฐานทางการบริหารศีลธรรม และจริยธรรมเข้ามาใช้ในการทำงานของภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยจึงต้องมีการปฏิรูประบบราชการเพื่อสร้างให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร. 2556 : เว็บไซต์)

แนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาลจึงนับว่าเป็นเรื่องที่กำลังขวักขวักกันอย่างจริงจัง หลังจากเกิดวิกฤติการณ์การเงินในเอเชีย เมื่อปี 1997 นั่นคือ การกล่าวอ้างขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทั้งสององค์กรมีบทบาทสำคัญในการผลักดันวาระของธรรมาภิบาลให้เป็นวาระของโลก ในแง่ที่ว่า มูลเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์การเงินในเอเชียนั้น ก็เพราะประเทศในแถบนี้ไร้ซึ่งธรรมาภิบาล ด้วยเหตุนี้ ทั้งธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศจึงได้เสนอแนวทาง “ธรรมาภิบาลระดับโลก” (Global governance) ที่พยายามผลักดันให้ประเทศในแถบเอเชียและประเทศอื่น ๆ พยายามเดินตามกรอบของธรรมาภิบาล เพราะเชื่อว่า ด้วยหนทางนี้เท่านั้น ประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากจะสามารถพัฒนาประเทศให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน (สมบูรณ์ ศิริประชัย. 2552 : 1-2)

จากที่ภาครัฐมุ่งเน้นในเรื่องการกระจายอำนาจ (Decentralization) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยมีการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางมายังท้องถิ่น ในรูปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เป้าหมายของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาของตนเองในระดับท้องถิ่น ได้รับการแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่จะทำ

ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเอง (สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2543 : 11 –15)

การบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นพัฒนาโดยการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการบริหาร ซึ่งหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ถือเป็นปฏิบัติในการบริหารราชการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า จะก่อให้เกิดประสิทธิผลของการดำเนินงานเพียงใด

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการที่ดี ก่อให้เกิดมีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ขององค์กรให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเสมอภาค รับผิดชอบ โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักอันดีจะเป็นพลังขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้นไป (สถาบันพระปกเกล้า. 2549 : 4-5)

ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจดังกล่าว การตัดสินใจการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ คือการได้มาซึ่งทรัพยากรอันประกอบด้วย ทรัพยากรหลักคือ คน เงิน เครื่องจักรและการจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานด้านเทคนิคและด้านบริหารอย่างมีเหตุผล มีการพัฒนาทรัพยากรคนเพื่อสนองความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคล มีประสิทธิผลขององค์กรมีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีการปรับตัวขององค์กร ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและมีการสร้างผลลัพธ์และการกระทำที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดจากความสามารถของคนในองค์กร (Bertram M. Gross. 1975 ; อ้างถึงใน ภรณ์ กิรติบุตร. 2529 : 62) ประสิทธิผลของการดำเนินงานจึงเป็นความสามารถในการบรรลุเป้าหมายด้วยการสนับสนุนเกื้อกูลกันของสมาชิก ภายใต้การใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงความสามารถในการปรับตัวและการพัฒนาขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยมีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรกับประสิทธิผล คือ เซนน์ กล่าวว่า การปรับตัวขององค์กรเกี่ยวข้องกับเรื่องประสิทธิผลองค์กรอย่างแน่นแฟ้น หมายถึง สมรรถนะ (Capacity) ขององค์กรที่อยู่รอด (Survive) และสามารถปรับตัวและรักษาสภาพตนเองไว้ ไม่ว่าองค์กรนั้นจะมีภาระหน้าที่ใดที่จะต้องกระทำให้ดูลงไปก็ตาม เห็นว่าประสิทธิผลขององค์กรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจและวิจารณ์กันมาก ทั้งในแวดวงวิชาการและแวดวงวิชาชีพ กล่าวคือ ประสิทธิผลองค์กรเป็นมาตรฐานภายนอกที่บ่งบอกว่า

องค์การสามารถดำเนินกิจการให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งอธิบายเพิ่มเติมได้ว่าการบริหารที่ดีก็คือการดูแลความสามารถในการจัดการ การใช้ทรัพยากรที่หามาได้ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถรักษาระดับการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพไว้ได้ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าแนวคิดเรื่องประสิทธิผลคือตัวการ ตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด (Schein, 1970 : 177 ; อ้างถึงใน เฉียบ ไทยยิ่ง. 2539 : 32)

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 7 แห่ง เดิม เป็นสภาตำบล ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ 2555 องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตน์ ได้ผ่านการตรวจประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ จาก คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการระดับจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ปลัดอาวุโสท้องถิ่นอำเภอ ปลัดอำเภอ ผลการประเมินได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ดจากการประชุมประจำปีงบประมาณ 2555 ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 พบว่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2555 ค่าเฉลี่ยขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 7 แห่ง พบว่า คะแนนรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 88.43 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.71 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 23.71 จาก คะแนนเต็ม 25 คะแนน มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.14 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และมิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.57 จาก คะแนนเต็ม 20 คะแนน ส่วนผลการประเมินการบริหารจัดการที่ดี ได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 18.29 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน (ที่ว่าการอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด. 2556 : การประชุมครั้งที่ 12/2555 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2555)

ซึ่งผลการประเมินดังกล่าว แม้ว่าจะอยู่ในระดับสูง แต่ยังไม่สามารถทราบได้ว่า หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน และประสิทธิผลการบริหารงาน ทั้ง 9 ด้าน มีระดับมากน้อยเพียงใด รวมทั้งการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลกันระดับใด มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือเชิงลบอย่างไร ในประเด็นข้อสงสัยดังกล่าวนี้จึงเป็นประเด็นที่ควร ทำการศึกษา เพื่อให้ทราบแต่ละด้านอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถนำผลที่ได้ ไปบริหารจัดการ ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างสูงสุด

ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายคือ ความสุขของประชาชน จึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อนำไปประกอบการวางแผนการบริหารงานและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก
3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล
การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้
กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า
ด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลว่า
ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ดังนี้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

- 1.1.1 หลักนิติธรรม
- 1.1.2 หลักคุณธรรม
- 1.1.3 หลักความโปร่งใส
- 1.1.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 1.1.5 หลักความรับผิดชอบ
- 1.1.6 หลักความคุ้มค่า

1.2 ประสิทธิภาพของการบริหารงาน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของ เจมส์
แอล. กิบสัน, เจ.เอ็ม. ไอแวนชีวิช, คอนเนลลี James L. Gicson, J.M. Ivancevich และ Donnelly
(1979 : 29) และจีโอโกพูลอส และ เอ.เอส. แทนเนนบลาม Geogopoulos และ A.S. Tannenbaum
(1971, 1975 : 177-188) ประกอบด้วยหลัก 9 ด้าน ดังนี้ (James L. Gibson, J.M. Ivancevich และ
Donnelly (1979 : 29) และจีโอโกพูลอส และ เอ.เอส. แทนเนนบลาม Geogopoulos และ A.S.
Tannenbaum (1971, 1975 : 177 – 188)

- 1.2.1 ด้านความสามารถในการผลิต
- 1.2.2 ด้านความสามารถในการปรับตัว
- 1.2.3 ด้านความพึงพอใจในงาน
- 1.2.4 ด้านการได้มาซึ่งทรัพยากร
- 1.2.5 ด้านการพัฒนา
- 1.2.6 ด้านประสิทธิภาพ
- 1.2.7 ด้านความเจริญเติบโตขององค์กร

1.2.8 ด้านการอยู่รอดขององค์กร

1.2.9 ด้านความมั่นคง

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 341 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอปทุมรัตน์. 2555 : 25) ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 189 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ ทาโร ยามาเน และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบไปด้วยจำนวนดังนี้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1 คน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1 คน
หัวหน้าส่วนราชการ	3 คน
ข้าราชการประจำ	11 คน
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	11 คน

2.2.1 สุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และหัวหน้าส่วนราชการ 3 คน

2.2.2 สุ่มแบบโควตา ได้แก่ ข้าราชการประจำ 11 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 11 คน

3. ด้านตัวแปรในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรดังนี้

3.1 ตัวแปรกลุ่มที่ 1 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร

กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า

3.2 ตัวแปรกลุ่มที่ 2 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารงาน โดยการสังเคราะห์กรอบแนวคิดของ เจมส์ แอล. กีบสัน, เจ.เอ็ม. ไอแวนเซวิช (James L. Gibson, J.M. Ivancevich) และ ดอนเนลลี่ (Donnelly. 1979 : 29) และ จีโอโกปัวรอส (Geogopoulos) และ เทนเนนแบม (A.S. Tannenbaum. 1971, 1975 : 177-188) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดการประเมินตัวแปรกลุ่มที่ 2 ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิต ด้านความสามารถในการปรับตัวด้านความพึงพอใจในงาน ด้านการได้มาซึ่งทรัพยากร ด้านการพัฒนา ด้านประสิทธิภาพด้านความเจริญเติบโตขององค์กร ด้านการอยู่รอดขององค์กร และด้านความมั่นคง

4. ด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลจี้เหล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบลสระบัว องค์กรบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ องค์กรบริหารส่วนตำบลดอกกล้า องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองแคน องค์กรบริหารส่วนตำบลโนนสง่า และองค์กรบริหารส่วนตำบลบัวแดง

5. ด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 5 เดือน ตั้งแต่ เดือน มีนาคม จนถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เน้นการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติมีจุดมุ่งหมายเดียวกันมีความเสมอภาค รับผิดชอบต่อโปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักอันดีจะเป็นพลังขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา และการปฏิบัติตามกฎ กติกา ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด คำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรมของบุคคล

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุน ให้ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต ปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

หลักความโปร่งใส หมายถึงการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกระบบงานขององค์กรให้มีความ โปร่งใส การตัดสินใจและการปฏิบัติงานภาครัฐต้องมีความ โปร่งใส ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่อกัน สามารถตรวจสอบการทำงาน ได้ มีระบบข้อมูลข่าวสารภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจเอกชนและประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น และใช้สิทธิได้อย่างถูกต้อง

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนรับรู้ และเสนอความเห็นใจในการตัดสินใจ การจัดวางระบบฟังความเห็นและรับเรื่องร้องทุกข์

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง ความกล้าที่จะยอมรับทั้งผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด การรณรงค์ให้ประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า การสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ แข่งขันได้ในเวทีโลก การรักษา พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน เพื่อมุ่งสร้างองค์กรให้การบริหารราชการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประสิทธิผลขององค์กร หมายถึง ความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรด้วยการสนับสนุนเกื้อกูลกันของสมาชิก ภายใต้การใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงความสามารถในการปรับตัวและการพัฒนาขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาหรือเป็นผู้ที่กำหนดเป้าหมายของกลุ่มเอง ในกรณีที่เป้าหมายของกลุ่มไม่ได้ถูกกำหนด ขึ้นจากภายนอกหรือจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป

ด้านความสามารถในการผลิต หมายถึง การที่องค์กรสามารถจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางน้ำและทางบก ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการได้ตรงตามความต้องการของชุมชน คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้ตรง ตามความต้องการของชุมชน และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

ด้านความสามารถในการปรับตัว หมายถึง การที่องค์กรสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์เทคโนโลยี วิชาการใหม่ๆที่เข้ามาสู่องค์กรตลอดเวลา ให้มีความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ และพยายามกระจายอำนาจการตัดสินใจในการทำงาน การปรับองค์กรให้มีความคล่องตัวใน การทำงานหรือมีความยืดหยุ่นอยู่เสมอ การที่บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองตลอดเวลา

ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ที่บุคลากรในองค์กรมีความพึงพอใจกับงานและหน้าที่ที่ทำอยู่ในปัจจุบัน รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในหน่วยงานรวมถึงการรับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรในหน่วยงานทุกฝ่าย การจัดบรรยากาศในการปฏิบัติงานเป็นกันเอง มีการปรึกษาหารือกัน และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ด้านการได้มาซึ่งทรัพยากร หมายถึง องค์กรมีความพร้อมในการจัดหารายได้ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี การได้รับงบประมาณจากส่วนกลาง และได้รับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกอย่างเพียงพอ การได้รับการสนับสนุน ทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จากหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ ความเพียงพอต่อการดำเนินการ

ด้านการพัฒนา หมายถึง การที่องค์กรสามารถจัดเก็บรายได้ รวมไปถึงภาษีอากรในปริมาณเพิ่มขึ้น จัดอบรมหรือสัมมนาให้กับบุคลากร เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาบุคลากร มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานเพื่อง่ายต่อการปรับตัวที่เกิดขึ้น มีโครงการพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ระบบการการบริหารงานหรือการดำเนินงาน ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นตลอดเวลา

ด้านประสิทธิภาพ หมายถึง การที่องค์กรมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบสำหรับบุคลากรแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน มีกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีแผนชุมชนที่ชัดเจน และเกิดจากความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง มีระบบและวิธีการบริหารจัดการที่มีรายละเอียดและวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น มีระบบข่าวสาร ข้อมูลให้ทุกคนในองค์กรมีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะเป็นการกำหนดแผนการ ดำเนินงานต่าง ๆ และการปรึกษาหารือร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง มีการบริหารตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ใน ขณะเดียวกันมีการสอดคล้องกับส่วนกลาง

ด้านความเจริญเติบโตขององค์กร หมายถึง การปฏิบัติงานตลอดจนการให้บริการประชาชน การรับฟังความคิดเห็น ความต้องการของประชาชน และการจัดสวัสดิการให้กับประชาชน ได้มีการพัฒนาอยู่เสมอ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในด้านการให้บริการประชาชน

และการบริหารองค์การมีเพียงพอ มีการแบ่งสายการบังคับบัญชามากขึ้น เนื่องจากองค์การมากขึ้น มีงานซับซ้อนขึ้น

ด้านการอยู่รอดขององค์การ หมายถึง การที่องค์การสามารถที่จะทำงานเพื่อพัฒนาองค์การและท้องถิ่นต่อไปได้ มีความกระตือรือร้นในการปรับตัวและพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ มีการจัดเก็บรายได้เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาพื้นที่และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้

ด้านความมั่นคง หมายถึง การที่องค์การมีการพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นระบบต่อไปได้ ทางด้านการให้บริการประชาชน การจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้กับชุมชนมีการจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอต่อเป้าหมายที่วางไว้ เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนในการให้บริการ รวมไปถึงการตอบสนองความต้องการให้กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการบริหารงานและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่และผู้สนใจสามารถนำไปศึกษาต่อไป